

Učitelj pravi....

Vaši čolji naj bodo vedno v redu, nosite gumi podpetnike na čoljih, ker s tem prihranite denar, a pri hoji ne povzročajo ropota.

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK

Dobro se pri vsakem čevljarjem mojstru!

v kolikor jo moreš ti vsiliti, odnosno — drugače rečeno — kolikor si sposoben se žrtvovati zanj. To mora prodreti v zavest vseh državnih uradnikov. In ko se ustvari ta splošna stanovska zavest, tedaj se ne bo moglo dogajati: da bi na stotine in tisoče učiteljev, ali profesorjev, ali poštarjev stalo izven svojih strokovnih organizacij — iz najsebičnejših pobud (da ne plačujejo članarine!), računajoč, da se bodo v vsakem primeru tudi oni okoristili z rezultatom, ki jih dosežejo oni združeni njegovi tovariši, ki se ne plašijo materialnih žrtev. Kdor koli tako računa, ni dober človek in ne zasluži pažnje svojih tovarišev; še več nego to, on je neposreden sovražnik svojim tovarišem kakor tudi samemu sebi, ker udružuje, ako bi imelo tudi njega v svojih vrstah, bi, ker bi bilo močnejše, prišlo tudi do hitrejših in povoljnejših rezultatov. Zaradi tega je treba take sebičneže po pravih bojkotirati.

Prvi problem je, kakor vidimo, v tem, da s širjenjem stanovske zavesti in obračanjem glave od sebičnežev zberemo v svojih strokovnih združenjih vse brez razlike. Drugi problem je prav tako važen. Ko se izvrši zbiranje vseh, je treba nadaljevati, da se ustvari in obdrži visoko enoten duh, enotna volja, da tudi javnost in odgovorni činitelji vidijo

pred seboj vedno ves stan složen in pogumen kadarkoli so v vprašanju stanovski interesi (ne samo materialni!). Trezna stanovska zavest mora onemogočiti razne puntarje in sejale razdora, ki — včasih iz strankarskih, največkrat pa iz sebičnih razlogov — vnašajo neshodno in razdor in z brezsmiselnimi prepriparizirajo vse moči celote. S kakimi besedami naj označimo gospoda, ki je na nekem stanovskem zborovanju zahteval, da se izglasuje nezaupnico predsedniku stanovske organizacije zaradi tega, ker je prišel v spor z oblastmi, — a njemu in vsem ljudem je dobro znano, da je prišlo do spora, ker je ta predsednik pravilno in možato branil interese svojega stanu! Treba je delati v tej smeri, da bo razvita stanovska zavest stala borbenejša nego kdajkoli za človekom ali za ljudmi, ki stavijo na kocko svoj osebni položaj za dobrobit celote.

Šele tedaj, ko se v stanovskem pogledu toliko popravimo, da nas na vprašanju stanovske solidarnosti nikdo in nič ne more razdružiti, in niti omajati, šele tedaj bomo mogli s pravico misliti:

Sedaj nas bodo spoštovali, ker smo močni in pripravljeni na borbo.

R. Knežević,
preds. Jugosl. prof. združenja.

Pravi Slovenci, Vindiši in južna Štajerska

Graška »Tagespost« je 10. aprila t. l. objavila članek »Slovenci na Koroškem«, dva dni prej pa »Berliner Tageblatt« članek »Spodnje Štajersko«. Prvi deli prebivalstvo Koroške v prave Slovence in Vindiše potrjujejo pri tem našo zgodovino, kar dokazuje še vedno staro miselnost avstrijskega nemštva; drugi pa opisuje »trnjevo« pot Nemcev na Južnem Štajerskem v kulturnem, jezikovnem in verskem pogledu. Je to jeremijada, katerih smo že videni in katere lahko ovržemo z dokazi iz svobodnega življenja Nemcev v naši deželi. Pri tem dokazovanju in primerjanju nam seveda bolet stiska srce, ko naša »balkanska« kultura daje pri nas živčnim Nemcem in celo Nemčurjem popolno svobodo. Pisca sta vsekakor sodila situacijo po narodnem reku »Vsak sodi po svojem kopitu«.

Predalec bi zašli, ako bi razpravljali o vseh in obeh člankih predbacivanih natolevanj in pretvorb, ne da bi pri tem zopet odkrili ran našega naroda. Vendar mora učiteljstvo, ki je v vseh teh bojih stalo z drugimi borci na vidnem mestu, zopet izpolniti zahteve vklesane v gosposvetski kamen ter isto toliko staro slovensko tradicijo. Že leta 1444. je naš zadnji knez Ingo prepustil Ernestu Zelnecemu oblast nad Slovenci in vendar so morali Nemci na Koroškem leta 1920. v slovenskem jeziku — v jeziku ondodnega prebivalstva — agitirati za svojo zmago, pri čemer so se posluževali tudi pretvorb, prevar, glasovanja mrtvih in najširoko-

posrednem štiku z narodom, borilo se v družstvih in šolah proti nemškim organizacijam in njihovim ponemčevalnicam Schulvereina. Stoletja je obiskoval njihove hiše, stoletja počeval otroke v jeziku pradedov. Zato ob tej priliki lahko z drugimi branitelji odločno zavrne nesmiselne zahteve z Dunaja in Berlina.

Učiteljstvo, kot najtesnejši delavec z narodom in dober poznavalec njegove usmerjenosti, najstrožje obsoja pretvorbe različnih starih nemških in avstrijskih možganov, ki skušajo iz samokoristnih nagonov deliti Slovence na Koroškem v različne med seboj nerazumevajoče se skupine, kakor tudi odločno zavračajo absurdne trditve bivših absolutistov o »trnjevi« poti Nemcev na bivšem južnem Štajerskem. V dokaz prvega navajamo tisočletno uporabo slovenskega jezika na Koroškem, ki se nikoli tako ne razlikuje v svojih narečjih kot n. pr. Nemec iz severa in njegov brat iz juga ali pa celo zlahka nemščina Dunajčanov in naših Kočevarjev ter isto toliko staro slovensko tradicijo. Že leta 1444. je naš zadnji knez Ingo prepustil Ernestu Zelnecemu oblast nad Slovenci in vendar so morali Nemci na Koroškem leta 1920. v slovenskem jeziku — v jeziku ondodnega prebivalstva — agitirati za svojo zmago, pri čemer so se posluževali tudi pretvorb, prevar, glasovanja mrtvih in najširoko-

Trije kralji ogradarski

Ko so prišli dnevi stiske in pomanjkanja, so se zbrali trije kralji ogradarski, Cifra, Matjažek in Holaj, sedli so za mizo in pri tretjem litru so si razdelili vse dobroto in čednosti tega sveta. Holaj je vzel v zakup rodoljubje, Cifra napredek in pridnost in Matjažek poštenost. Bili so rodovitni časi, blagodejen dež je rosil z neba in čednosti so uspevale in se razbuhotile, dajale so obilen sad in kašče vseh treh kraljev so bile zvrhane polne.

Nerodne postave so pa izmalčile blagoslovljeno življenje, z dobrimi leti je prišel v Ogrado učitelj Tomaž. Star je bil že, trudno je hodil, kot bi se hotel v zatišju odpociti od vsega hudega, kar je že preživel. Ograda se ga je razveselila, Tomaž se je pa samo smehljaj. Niti iskric hudočije ni bilo v njegovem srečnem, najboljši zakrknjenemu grešniku je vse dobljivo odpustil, tiho je opravljal svoje delo in se ni brigal za svet. Skromno je stopal mimo hiš in se pokrival pred vsakim znamenjem. Prešli so dnevi, v Ogradi so se privadili starega gospoda, napol svetnik se jim je zdel, otroci so tekali za njim, stari ljudje so ga ustavljali.

»Tak poštenjak!« so govorili med seboj. »Ze na zunaj se vidi, kakšen je. Takega ne premore Ograda.«

»Poštenjak!« je nezadovoljno majal z glavo Matjažek. »Kakšne postave so to? Kar tako se priklati od nekega star človeka in vzame človeku vso čast. Vprašam vas, ali je to prav?«

Pa je poklical še Cifro in Holaja in že pri prvem litru so sklenili, da to ni prav in da Ograda tega ne sme trpeti.

»Ti, samo ti, imaš pravico biti največji poštenjak v Ogradi,« sta rekla Cifra in Holaj. »To se vendar razume! Kakšen red pa bi bil to, da pride neobdiganega kak berač, ki nam vse naše čednosti odnese, tako rekoč ukrade.«

In učitelj Tomaž je dobil pismo, naj pospravi svoje stvari in naj se premakne v Tihi dol, zakaj, to vendar ne gre, da bi bil narodu v spotiko. Otroci so jokali, ljudje niso razumeli, ali je uradna potreba in Matjažek se je oddahnil.

Pa so poslali v Ogrado drugega učitelja, krepkega in resnega in brž so se ga ljudje razveselili. Še Matjažek ga je poklical na pol litra. Novi učitelj ni stopal tako trudno, bil je poln življenja in imel je žuljave roke. Stopal je po vrtovih, ni dosti govoril, vzel je škarje, obrezoval drevje, cepil, zdravil bolno živino, delal prošnje za vaška pota, učil kmetovanja, od jutra do večera je bil na nogah, od hiše do hiše je hodil, nikdar se ni utrudil.

»Ta je pravi,« so se blagovili ljudje, »daleč naokoli nimajo takega. Ta je za napredek, za delo, človek, kakor jih ne poznamo na Ogradi.«

»Kaj?« je vzkliknil Cifra, drugi kralj. »Za napredek sem vendar jaz, vso učenost sem pretehtal in zmeraj sem delal za blagostanje in gospodarstvo. Kaj bi se tak človek mešal v naše delo! Ali je to taka pravica, kak red?«

In oba kralja sta vzkliknila, da to ni noben red in da Ograda trpi zaradi nereda.

»Za napredek smo že mi tukaj, Sicer pa ne maramo novotarij in ljudsko mnenje je treba spoštovati.«

In tudi drugi učitelj je dobil ukaz, naj odide, da bi ne bil v napotje splošnemu napredku in blagostanju. Otroci so jokali, ljudje

Novost!

Pristnobarvne, lahke bombažaste tkanine za obleke ki se ne mečkajo.

A. ŽLENDER
Ljubljana, Mestni trg 22

grudnejših obljub svobodi. Naš narod je vključ v sto- in stoletnemu robstvu ostal vedno za germanizacijo odporen.

Iluziji nemškega dopisnika o »nemški deželi med Savo in Dravo« odgovarja učiteljstvo, zavedajoč se nepotrebnosti razprave tega vprašanja, samo tole, da je to samo nadaljnji korak njihovega sistematičnega grabljenja naše zemlje, da je tu narod isto tako odporen proti germanizaciji kakor na Koroškem in da smo Jugoslovani tolerantnejše postopali z njimi, kakor pa marsikatera velešla, ki z največjim bobnom razglasuje svoje razumevanje do kulturnih vrednot naše na-

rodne manjšine. Našim Nemcem se godi mnogo bolj, kot pa njihovim bratcem prav v bližini meje ali celo onim v rajhu. Poleg svobodnega šolstva vseh vrst uživajo popolno svobodo Kulturni, Sängervereini, cerkvene občine, itd. A naši bratje na Koroškem — molčite!

Učiteljstvo je in bo stalo vedno z vsemi drugimi borci na mejah svoje domovine kot bučen čuvar jugoslovanske zemlje in njenega svobodnega roda ter bo sočustvovalo s trpečimi brati severno Karavank in južno Julijskih Alp, dokler tudi njim ne vzklije svoboda!

Rupnik Vinko.

Dvodnevni vrtnarski tečaj za učiteljice

V St. Juriju ob južni železnici se je v tamošnji banovinski kmetijski šoli v dneh 20. in 21. aprila vršil vrtnarski tečaj za učiteljice ter žene in dekleta meščanskih slojev. Med udeleženkami je bilo tudi 36 učiteljic, ki so prispele iz različnih krajev banovine. — Tečaj je bil praktičen in teoretičen in je imel poleg poučnega, še namen dvigniti med že obstoječimi sadjarskimi in vrtnarskimi društvi po deželi zanimanje za vrtnarsko panogo, ki se po deželi bolj zanemarija, k čemer naj bi pripomogle tudi naše učiteljice. Osnujejo naj se pri društvi vrtnarski odseki.

Program tečaja je bil zelo posrečen. Kljub kratko odmerjenemu času je bila v tečaju predelana vsa potrebna snov. Glavni predavatelj strokovni učitelj g. Vardjan je na svojstven način strokovnjo predaval o na-

črtih šolskih vrtov, o družinskih, počitniških (weekendskih), Schreiberjevih in drugih vrto- v, o obdelovanju vrtnih zemelj, rabi sodobnega vrtnega orodja, enojenju, sejanju in oskrbovanju zelenjadnih rastlin, o gnojaki, toplakih, silnicah in izkoriščanju enojakov.

Snov drugega dne je bila: posebno zelenjadništvo, najvažnejše zelenjadnice in njihova vzgoja in oskrba, spravljane zelenjadnic, najvažnejše cvetice na vrtu, na oknu in oskrba cvetic. Gospod predavatelj je tudi sicer ob vsaki priliki ustregel vsakomu: s svojimi bogatimi nasveti. — Praktična dela je vodil neumorni vrtnar gosp. Korber z velikim potrpljenjem, kakaj učiteljice nismo varčevale z vprašanji. Tečaj je vsekakor dobro uspel in je svoj namen dosegel. Ob letu bi ga kazalo obnoviti in raztegniti. — KČ.

Smučarski tečaj za učiteljske

Lepi spomladanski dnevi se pričenjajo, z njimi pa se je umaknila tudi zima visoko v gore. Mladina bo zopet gojila razne telesne vaje na prostem. Kakor je pri nas v obilni meri poskrbljeno za razmah »poletne« telovadbe, tako se živo občuti pomanjkanje strokovnega smučarskega pouka v šoli. Ker manjka učiteljev-smučarjev, ostaja mladina marsikje v zimskem času brez pouka v smučanju. Ta nedostatek v telesni vzgoji skuša sčasoma odpraviti kr. banska uprava.

Na njeno pobudo se je letos prvič uvedlo smučanje na učiteljske, in sicer v V. letnik. Smučarski tečaj za učiteljske se je vršil radi letošnjih neugodnih snežnih razmer in radi pomanjkanja prostega časa od 14. do 16. febr. na Veliki planini in se je nadaljeval o velikonočnih počitnicah od 13. do 17. aprila na Voglu v Bohinju.

Vodstvo in nadzorstvo tečaja je bilo poverjeno g. prof. Jerasu Josipu, referentu za telesno vzgojo pri kr. banski upravi. Namen tega koristnega tečaja je vzgojiti kader učiteljev-smučarjev, ki bodo v poznejših letih uspešno poučevali smučanje v šoli.

Telesna vzgoja in duševna izobrazba sta v okviru celotne vzgoje enakovredni. Prirodno, to je praktično uporabljiv vajam je treba dajati prednost. Z njimi premagamo ovire, zapreke v vsakdanjem življenju (reden obisk šole v gorskih vaseh, kjer so smučarji prometno sredstvo). Z njimi utrjujemo zdravje, razvijamo smisel za prirodo in spoznava-

mo krasoto naše domovine. Smučanje vpliva na pogum in navajanje na red. Vrhunskih uspehov (rekordov) pa pri telesni vzgoji v narodni šoli ne zahtevamo, saj se itak prekmalu pokažejo med mladino sami od sebe nepravilni in nezdružni športni izrodki, ki se n. pr. v nogometu najbolj živo odražajo. Tu je treba res prave vzgoje. Doživetje lastnega uspeha sicer stopnjuje veselje do športa, ne sme pa prekoračiti zdrave meje.

Za zdravje v tečaju je skrbela gospa dr. Lunaček. K sreči so bili vsi tečajniki pri najboljšem zdravju; saj so fantje pod nadzorstvom prof. telovadbe g. Vinka Zaletla pokazali, da je prvi pogoj uspeha v tečaju red in disciplina, ki ne vlada samo na učiteljski, ampak tudi v naravi, da se tako preprečijo nepotrebne nezgode.

Tehnični vodja tečaja je bil naš smučarski pionir, priznani stari praktik t. v. Ivan Tavčar, ki je vodil 1. skupino. 2. skupino pa je prevzel t. v. Janko Sicerl. Oba smučarska učitelja sta z obilno strokovno in pedagoško prakso vodila po preizkušeni metodah praktični in teoretični del pouka.

Zjutraj so bile najprej na vrsti gimnastične vaje. Nato so sledile praktične vaje. Po predpisanim učnem načrtu je bilo postopoma predelana metodsko vsa smučarska tehnika. Vmes so bile vpletene tudi razne smučarske igre. Popoldne je bilo ponavljanje snovi. (Praktična uporaba predelane snovi na kratkih izletih.) V večernih urah so se vršila predavanja.

Tov. Tavčar je predaval sledeče:

Smučarska oprema, smučarska tehnika, zgodovina smučarstva, orientacija v planinah s pomočjo zemljevida in kompasa, nevarnosti zime, gradnja zaslonih zavetišč, transport ponesrečencev i. dr.

G. dr. Lunačkova je govorila o higieni smučanja, o poškodbah, o prvi pomoči v nevarnostih itd.

Tov. Sicerl je pripovedoval naslednje: Metodika smučanja, smučanje v šoli (smučarska ura — dve učni sliki), organizacija smučarstva med šolsko mladino in med narodom.

Vsi tečajniki so pazljivo sledili pouku in marljivo sodelovali v tečaju. O tem so pričale živahne debate, ki so se vršile zvečer po končanem delu, ki je trajalo od ranega jutra do poznega večera natančno določeno po urniku. Po debati pa se je razvila dostojna (na planinah ni vedno tako), tovariška zabava. Ob zvokih kitare se je oglašil krepki pevski zbor z lastno smučarsko himno.

Prav ljubke kuplete je pel tečajnik Žitnik. Tov. Sicerl pa je s humorjem pripovedoval zanimive smučarske dogodivščine naših malčkov. V taki obliki seveda ni mogla smuka utruditi in dolgočasiti ostalih številnih gostov, ki so delili toplo-zavetje pod gostoljubno streho Skalaškega doma na Voglu z banov. tečajniki, ki so preživeli tu par ur poštene zabave, zavedajoč se, da jih čaka kmalu zopet težak življenjski boj za obstanek.

Ob zaključku tečaja se je g. referent Jeras v imenu banske uprave zahvalil vsem sodelavcem za njihov pooprtrvovalni trud ter bodril tečajnike naj pridobljeno znanje ponese med narod in naj povsod širijo smučanje — to lepo telesno panogo. V imenu tečajnikov

Venceslav Winkler

se je vodstvu zahvalil učiteljskišnik Peče s poudarkom, da bodo ta korak kr. banske uprave z veseljem pozdravili vsi smučarski krogi, ker tvori realen temelj za smučsko vzgojo naše mladine.

Krško narodno šolstvo v luči statistike

Krški srez šteje 59.809 prebivalcev in ima 31 narodnih šol. Povprečno pride na 1929 prebivalcev ena narodna šola. Učencev je 9445, od tega je 4791 deklice in 4654 dečkov. Vse šole imajo 242 oddelkov ali razredov in 173 učiteljev in učiteljic, od katerih je 90 poročnih. Veroučiteljev in kontraktualnih je 54. Skupaj je torej 227 učiteljev.

V krškem srezu je 52.005 prebivalcev pisarnih. Tega osnovnega znanja so se naučili v šoli, v vojski se jih je naučilo 20, drugje pa 415.

Od 31 šol ima samo 21 šol šolska dvorišča in 4 vodovode, ostale šole pa imajo več ali manj oddaljene vodnjake.

V Cerkljah ob Krki se je vršil gospodinjstvi tečaj, ki sta ga vodili gđ. Francka Hlebec in gđ. Mahničeva. Vzgojili sta 12 gospodinj za razne panoge gospodinjstkega dela, ki bi jih morala znati vsaka bodoča gospodinja; tečaj je prejel 500 Din podpore.

Vsi učitelji so prejeli 3.128.730,95 Din plače, k temu je prispevala kr. banska uprava 2391 Din. Učiteljske stanarine pa so znašale Din 812.091,54, ki jih plačujejo, kakor znano občinske uprave dokaj nerodno.

Od šolskih proračunov so izplačale občine vsem šolam Din 458.419,30 kar je s celotnimi proračuni vseh občin v razmerju 4,90 : 1.

To je bila sicer kratka šola, ki pa je pridobila zopet nove smučarje-vaditelje-učitelje. Začeti pri mladini je edino prav. Vzgojimo si zdrav pomladek! Smukl!

Dejansko pa so vse šole potrošile samo Din 428.490,41 od šol. proračunov. V srezu je 12 šolskih hranilnic. Vložilo je 568 učenecv Din 32.571,71. Od te vsote je vloženih Din 16.730,85 v poštne hranilnice.

28 učiteljev(-ic) je članov CMD, pri Kolu jugoslovanskih sester je 9 učiteljic. Pri JS je 124 učiteljev, pri Sokolu je 60 učiteljev in 89 učiteljic. Pri Rdečem križu je 110 učiteljev, pri Slovenski šolski matici 22 učiteljev, pri Vodnikovih družb pa 16.

V vsem srezu sta 542 Sokoliča in Sokolici, pri Pomladku Jadranske Straže je 1500 učenecv, pri Pomladku rdečega križa je 1552 učenecv, pri Mladih junakih je 3593 učenecv.

39 učenecv ni obiskovalo šole zaradi duševne zaostalosti, 39 zaradi telesne nesposobnosti, 16 učenecv ni hodilo v šole zaradi nalezljivih bolezni.

Vse učiteljske knjižnice štejejo 13.638 knjig, 4395 brošur in 184 listov. Šolske knjižnice pa izkazujejo 8188 knjig, 1027 brošur in 99 listov. 19 šol izkazuje, da ima dovolj učnih sredstev, malo pa 12.

To so najvažnejši statistični podatki narodnih šol v krškem srezu za šolsko leto 1934/35, ki utegnejo zanimati širšo učiteljsko javnost. R. B.

Splošne vesti

— Pedagoška centrala v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo 3. maja ob 10. uri dopoldne na državni učiteljski šoli v Mariboru.

— Sprejemni dnevi pri g. banu so samo ob torkih in petkih; ob drugih dnevih g. ban ne more sprejemati strank. Ljudje naj se tega drže in naj ne prihajajo ob drugih dnevih v Ljubljano, ker si s tem delajo stroške in nevšečnosti.

— Proslava 100 letnice Stritarjevega rojstva. II. državna deška narodna šola v Ljubljani priredi v soboto 2. maja ob 15. uri v šolski telovadnici proslavo 100 letnice Stritarjevega rojstva s sledečim vzporedom: 1. Iz življenja Josipa Stritarja; (izvajajo učenci I. razreda višje narodne šole). 2. Stritar in priroda; življenje na travniku; (izvajajo učenci I. a in in I. b razreda). 3. Usmiljenje — podano v pesnitvah Josipa Stritarja; (izvajajo učenci III. b razreda). 4. Josip Stritar kot rodoljub in Jugoslovčan; (prikazujejo učenci IV. b razreda). 5. Mladi junaki — Oba junaka; (pojejo učenci IV. b in IV. c razreda). 6. Poklon njegovim delom — živa slika (II. razred višje nar. šole). — Na proslavo onozarjamo predvsem učiteljsko Ljubljano in okolice.

— Te dni je izšla 7. in 8. številka »Potopnika«, ki prinaša prav poučne in nad vse aktualne članke o sodobnem narodnem šolstvu. Predvsem se mora seznaniti vsak učitelj pa tudi šol. upravitelj z vsebino članka prof. Gustava Šiliha »Problematika učnih oblik v sodobni narodni šoli«. Pisatelj prav jasno izpričuje, da ne smemo zavreči vezanega sklenjenega pouka, kar pomeni načina poučevanja v »stari« šoli, ker tudi ta način pouka ima svojo eksistenčno nujnost v sodobni narodni šoli, zlasti kakor sam pravi pri pripovedovanju, opisu, orisu in — razvijanju misli. Jaz bi k temu dodal: Naše šolstvo je mestoma na razvojni stopnji, torej na prehodu med »staro« in »novo« šolo. Dokler naša osnovno-šolska mladina ne doseže stopnje sposobnosti aktivnega sodelovanja: je edina vezani sklenjeni pouk na mestu. Seveda pa mora sodobni učitelj stremeti za aktivnostjo otrok, kar pomenja, da mora negovati samodelavnost v učencih t. j. pripovedovanje, dialoge itd. v obliki koncentracijskega pouka. V tem oziru se odpira prav hvalena naloga vsem razredničarjem I. razreda, ki bi lahko čez čas vzgojili kader vnetih samodelavnih učenecv, katere bi bilo možno poučevati v večji meri po Gaudigovem principu: kjer stopa v ospredje spontana produktivna aktivnost otrok. — Zastopnik strnjene pouka, kjer predmet vodi je naš mladi pedagog Albert Jerjav. Njegov članek »Mladinoslovje v zgodovinskem pouku« zasluži vse pozornosti. Ni dovolj, da ga prečitaš enkrat, dvakrat, poglubi se vanj, zlasti v njegov tabelarični pregled o mejah in možnostih zgodovinskega pouka in skušaj njegova izvajanja prenesti na področje svojega praktičnega udejstvovanja. — Strokovnjak strnjene pouka, pristaja letnih idej tov. Vranc ti v svojih »Utrinkih z nadzorovanja« popisuje na mojstrski način svoje »anekdote«. Zlasti na je aktualen njegov sojem o mali žagici, ki ga je znal spretno izrabiti ob priliki inspekcije. Vsak učitelj naj temeljito preštudira njegove »Utrinke«. V ta namen naj poišče vse »Potopnike«. V predzadnji in zadnji številki bo našel dovolj gradiva, da se bo seznanil s posameznimi fazami pouka: predmetni, delovni, koncentracijski in strnjeni.

R. B.
— Pedagoški klub ljubljanske univerze priredi v petek, dne 1. maja 1936. ob 18. uri v predavalnici mineraloškega inštituta univerze ob osemdesetletnici S. Freuda predavanje: Psihoanaliza in vzgoja. Predava Kociper Stan-ko, stud. phil. Vsi, ki se zanimajo za sodobno vzgojo, so iskreno vabljeni.

— Podporno društvo državnih in bano-vinskih uslužbencev dravske banovine je preselilo svojo pisarno iz Križevniške ulice v Knafljevo ulico št. 9, v palačo Hranilnice dravske banovine. Vhod iz vestibula preko dvorišča. Uradne ure so vsak delavnik popoldne od 3. do 6. ure. Telefonska številka: 3526.

UPRAVITELJI (CE)
se naprošajo, da posredujejo pri svojih krajevnih šolskih odborih, da poravnajo ti zaostalo naročnino POPOTNIKA, ki sega še danes v visoke tisočake.

Opomine s priloženimi položnicami so prejeli vsi. Poslužite se teh, ako hočete, da bo uprava v redu.

Blagajnik JUU

— Praktični učiteljski in veroučiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili v dneh od 17. do 27. aprila t. l. pred izpitnimi odbori pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta, so se končali s sledečim uspehom: V skupini veroučiteljev-pripravnikov na drž. narodnih šolah so napravili praktični izpit s prav dobrim uspehom: Farič Franc p. Kasijan, veroučitelj na drž. pomožni šoli v Mariboru, Napast Franc p. Ciprijan, veroučitelj na drž. narodni šoli v Novem mestu in Suhač Franc p. Rupert, veroučitelj na drž. narodni šoli v Krčevini pri Mariboru. V skupini učiteljev-pripravnikov na drž. narodnih šolah pa: Z odličnim uspehom Košorok Jožef, učitelj na Blokah, srez Logatec. S prav dobrim uspehom: Andolšek Ludvik, učitelj na Karlovcih, srez Kočevje, Hamersak Emil, učitelj v Dolu pri Hrastniku, srez Laško; Hayne Adela por. Gruđen, bivša učiteljica v Cerkljah, srez Krško; Kožuh Josip, učitelj v Naklem, srez Kranj; Kuharič Martin, učitelj v Ovčaku, srez Kočevje; Novljan Stanislav, učitelj v Grahovem, srez Logatec; Potočnik Hermina, učiteljica v Čepcljah, srez Črnomelj; Štrukelj Andrej, učitelj v Podbičah, srez Kranj in Tomšič Ivan, učitelj v Artičah, srez Brežice. Z dobrim uspehom Logar Franc, kontrakt. učitelj v Radovici, srez Metlika. Reprobiran pa je bil v tej skupini en kandidat. Izpitni odbor.

— Vpisovanje otrok v I. razred deške in dekliške vadbice drž. učiteljske šole v Ljubljani za šolsko leto 1936/37. se prične 28. aprila in traja do 16. maja 1936. Starši naj se zgledajo z otroki pri šolskem ravnateljstvu na Resljevi cesti 10 ob delavnikih od 10. do 11. ure in naj prinese s seboj rojstni list, iz katerega je razvidno, da bo otrok dne 31. decembra 1936. izpolnil 7 let, in dokazilo, da je cepljen proti kozam. Ob tej priliki dobe starši vsa druga pojasnila. Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani. — Direktor: N. Marolt.

— Vse tovariše maturante drž. moškega učiteljskega v Ljubljani iz l. 1926. pozivam, da mi sporočite kdaj, kako in kje — proslavimo desetletnico mature. — Flegar Avgust, šolski upravitelj, Rob na Dolenjskem.

Kdor učitelj, ta član učiteljske organizacije.

— Avto brez pneumatike je isto kakor čevlji brez Palma gumijastih podpetnikov. Težje se napreduje, podpetniki se hitro kvartijo in povzročajo nepotreben ropot.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI registrirana zadruga z o. z.

Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.761. Telefon št. 23-12

Podružnica knjigarne v Mariboru, Tyrševa ulica 36

VABILO

na XXXIII. redni občni zbor

ki bo v četrtek, dne 21. maja 1936, ob pol 10. uri dop. v Ljubljani, v zadruginih prostorih (soba št. 16)

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za l. 1935.
3. Poročilo nadzornišva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta.
4. Revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrug.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Izprememba pravil.*
7. Volitev v upravni svet.
8. Volitev v nadzorstvo.
9. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravni svetovi vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v smislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

* Povečanje števila članov načelstva in nadzorstva.

Osebnе zadeve

— i Premeščeni so: Marija Jager iz Stor pri Celju v St. Jurij ob juž. železnici, Filomena Štalzer iz Maribora v M. Soboto, Zdenka Novljan iz Rovt pri Logatcu v Grahovo, Danica Alt iz Prevalj v Slov. Bistrico, Ivana

Škodlar od Sv. Kunigunde v Smlednik, Magdalena Valentin iz Grahovega v Rovte pri Logatcu in Julija Pinter iz Smlednika k Sv. Kunigundi v konjiškem srezu.

Listi

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— i Aprilska številka »Meščanske šole« se v lepem uvodnem članku zavzema za združitev vseh učiteljskih organizacij. Članek citira nekatera mesta iz »Učit. tovariša« in pritrjuje deklaraciji JUU glede stanovske politike. Podčrtuje predvsem tole mesto: »Učiteljski stan mora obdržati svojo neodvisnost na vse strani, da bo lahko paraliziral vse kvarne vplive dnevnih politik na šolstvo in prosveto ter mogel braniti in zastopati interese šole in stanu napram vsakemu režimu.«

— i Novi pravopis zahteva štetje n. pr. pet in trideset in ne trideset pet. Po šolah pa se še vedno računa na drug način. Ali ne bi šolska oblastva dala nalog za vpeljavo pravilnega štetja? (»Slovenec« od 22. IV.)

— i Manjšinsko šolstvo. Dne 5. IV. se je vršil v šoli v Stari cerkvi (Kočevje) sestanek nemških staršev, ki se trudijo, da bi dobili še en šolski razred in še eno nemško učno moč. Izvolila se je tudi posebna komisija staršev, ki bo odločala o tem, kateri otrok pride v nemški in kateri v slovenski razred. (»Pohod« od 20. IV.)

— i Slomškovi prazniki v Mariboru. Po »Slovenec« od 23. IV. je naloga mladine tale: Vsaka šola zase zbere podpise na prošnjo za Slomškovo beatifikacijo, ki se izroči mariborskemu škofu. V ta namen naj daruje mladina sv. obhajilo za srečen izid dela za beatifikacijo in naj pride osnovno- in meščansko-šolska mladina 21. junija v Maribor na praznik slovenske mladine.

— i O dečjih dnevih za pogozdovanje in o koristi, ki jo dela v tem pogledu osnovno-šolska mladina posebno v Prekmurju, ima »Murska krajina« od 28. IV. daljši članek s sliko.

— i »Hinavske lamentacije« je zolčni članek v »Domoljubu« od 22. IV., kjer se članek hudo jezi na poslovlne svečanosti, ki jih prireja ponekod premeščenim učiteljem. Omenja Šmajdekovo premeščenje in dodaja: Tako smo zadnje čase čitali še par takih opisov poslovlinskih svečanosti, ki jih JNS pristaši mirno lahko prireja svojim pristašem, pri tem hujskajo zoper oblast in javno napovedujejo dneve premeščenja. — V naslednjem pravi še: Vse premeščitve uradništva se vrše strogo po zakonih, ki jih je postavila JNS.

— i Tudi veselje. »Domoljub« od 22. IV. je priobčil dopis iz Konjice, kjer čitamo med drugim tudi: ... Se bolj se je ljudstvo razveselilo, ko se je 8. aprila poslovilo od obeh šolskih upraviteljev.

— i 150 letnico bo praznoval letos od 28. do 30. VI. najstarejši zavod za gluho-neme na Smichovu pri Pragi. Te proslave se udeležijo zastopniki iz vseh večjih držav. (»Sl. narod« od 22. IV.)

— i Najmlajši profesor na svetu je 12letni Boris Korenblum iz Kijeva, ki je že dovršil univerzo v Kijevu, kjer bo letos na zboru učeništva tudi predaval o teoriji števil. (»Kmetijski list« od 22. IV.)

— i O razrešitvi dveh upraviteljev, zaslužnih prosvetnih delavcev Jakliča iz Kočevja in Mercine iz Grahovega piše »Kmetijski list« od 22. aprila.

— i Daljši nekrolog pok. nadučitelju Valentinu Zavrlu priobčuje »Jutro« od 26. IV.

— i Ustanovila se je dravska sekcija jugoslovenske Unije za zaščito dece. (»Jutro« 26. IV.)

— i O dveh zaslužnih šol. upraviteljih, ki sta razrešena (Fran Korbar in Fran Poplatnik) piše »Jutro« od 26. IV.

— i »Kako naj se uči naša mladina« je ime članka v listu »Mariborer Zeitung« od 26. IV., ki je izšel v listu ob predavanju tov. Zerjave v mariborskem pedagoškem tednu.

— i V Moskvi so ustanovili poskusno stanico za prehrano otrok. V šolah dobivajo otroci zajtrke in obede, kar zelo vpliva na marljivost otrok. Nič manj kot 75.000 obedov pošiljajo dnevno po šolah. V posebnem oddelku kuhajo za one učence, ki imajo predpisano dieto. (»Slov. narod« 25. IV.)

— i Na zemljevidu, ki ga rabijo v šolah (priredil Orožen), so napačno zarisane Buče blizu Sotle. (»Slovenec« 26. IV.)

— i Pod naslovom »Krokodiljske solze pretakajo« prinaša »Slovenec« od 26. IV. članek, ki ironizira pisanje nekaterih listov ob priliki premeščitve šol. upr. Šmajdeka iz St. Vidca. Kot dokaz, kako drugačne krivice so se delale pod prejšnjo vlado, omenja list premeščitve učitelja Ponikvarja Stanjka iz Zagorja v hribovito Prežganje.

— i Učitelji v komisijah za ocenjevanje zemljišč. Prosvetni minister je odredil, da učitelji ne smejo prevzemati dolžnosti občinskih zastopnikov v komisijah za ocenjevanje zemljišč brez dovoljenja prosvetnega ministrstva. (»Jutro« 25. IV.)

— i Iz uvodnika »Narodne prosvete« od 26. IV. izvemo, da je izmed 26.000 učiteljskega v državi 20.000 organiziranih. »Narodna prosveta« se tiska v 3500 izvodih. »Učitelj« v nekaj nad 2000. Samo v naši banovini prejema vsak učitelj tudi stanovski list. Članek je mnenja, da se bi moralo po vzgledu učiteljskega v dravski banovini reformirati izdajanje stanovskih listov tudi drugod.

— i Zdravniška preiskava šolskih otrok v Kranju je ugotovila 10% tuberkulozo okuženih otrok, v višjih razredih celo 50%. Krivi so nezdruzi prostori in domače razmere. (»Slov. narod« od 24. IV.)

— i Polkolonski članek posveča »Jutro« od 24. IV. razrešenemu upravitelju Germeku na Ježici.

— i Za prevedbo Jesenic v I. draginjski razred se je sprejela na shodu JRZ na Jesenicah posebna resolucija. (»Slovenec« od 28. IV.)

— i Računsko čudo je 10letni učenec Mehmed Fotić iz Mostarja, ki računa na pamet komplicirana množenja tudi s štirimestnimi števili. (»Mariborer Zeitung« 28. IV.)

— i Bežigradska šola v Ljubljani bo letos odprta. (»Sl. narod« od 27. IV.)

— i Proti monopolizaciji šol. knjig. Pred časom se je mudila v Beogradu deputacija Združenja knjigovezov, ki je v imenu zainteresiranih obrtnikov v dravski banovini izročila raznim ministrstvom spomenico proti monopolizaciji šol. knjig. Spomenica je objavljena v »Obrtnem vestniku« od 10. IV.)

— i Po 7 letih učiteljske službe je bil klican tov. Darko Berce iz St. Janža, da odsluži vojaški rok, ko je odslužil kadrski rok, je čakal 9 mesecev na službo in je bil zopet nameščen kot učitelj-pripravnik. (»Glas naroda« 28. IV.)